

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

25 ianuarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Bejenaru Iurie, Miron Aliona

judecând în ședință, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către inculpat, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2021 și a sentinței Judecătoriei Chișinău /sediul Buiucani/ din 24 decembrie 2019, în cauza penală privindu-l pe

Diceanu Valeriu xxxxxx, născut la xxxx, originar din r-nul xxxx, domiciliat în mun. xxxxxxxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 30.03.2018 – 24.12.2019 (prima instanță);
2. 22.01.2020 – 03.11.2020 (instanța de apel);
3. 05.01.2021 – 15.03.2021 (instanța de recurs ordinar);
4. 15.04.2021 – 30.06.2021 (instanța de apel);
5. 28.09.2021 – 25.01.2022 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursurilor ordinare în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău /sediul Buiucani/ din 24 decembrie 2019, Diceanu Valeriu a fost condamnat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal la 3 ani închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate i-a fost suspendată condiționat, pe un termen de probațiune de 3 ani.

S-a admis parțial acțiunea civilă înaintată de Diaconu Fiodor s-a încasat în beneficiul părții vătămate Diaconu Fiodor prejudiciul moral în mărime de 10 000lei.

1.1 Pentru a pronunța sentință, prima instanță a constatat că, Diceanu Valeriu, la 06 martie 2017, în jurul orelor 17:15, conducând mijlocul de transport ”Renault Scenic”, n/î xxxxxx, pe str. Calea Ieșilor din mun. Chișinău și nefiind de acord cu modalitatea în care conducea Diaconu Fiodor automobilul ”Mercedes 208”, n/î xxxxxx, văzând că ultimul nu reacționează la semnalizare, nefiindu-i permisă trecerea la dreapta la culoarea verde a semaforului a accelerat, astfel încât, a depășit automobilul indicat și virând brusc la dreapta a oprit la stația pentru transport public, s-a apropiat de automobilul ”Mercedes 208”, a urcat în acesta, iar după ce a fost scos

afară a început să tragă insistent de mânerul ușii, numind șoferul cu cuvinte necenzurate, după care, acționând cu intenție directă din intenții huliganice a lovit cu pumnul de 2 ori în geamul automobilului. În continuarea acțiunilor sale, Diceanu V., văzând că conducătorul automobilului "Mercedes 208" a început deplasarea, 1-a urmărit și devenind agresiv, acționând cu intenție directă, încălcând grosolan ordinea publică din motive huliganice, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, aflându-se în continuare în loc public, după intersecție cu sensul giratoriu de la ieșirea din mun. Chișinău în direcția spre or. Strășeni 1-a depășit și fiind angajat în trafic, a manevrat automobilul său "Renault Scenic" în fața automobilului "Mercedes 208" la volanul căruia se afla Diaconu F., periodic frânând, încercând să-l forțeze pe cel din urmă să întrerupă deplasarea, iar când acesta a încercat să-l ocolească, Diceanu V. nu i-a permis depășirea, provocând situație de accident și manifestând un comportament obraznic în prezența altor conducători angajați în trafic a frânat brusc, oprindu-se definitiv, astfel încât 1-a determinat și pe Diaconu F. să oprească automobilul pe care îl conducea.

Tot atunci, continuându-și acțiunile huliganice, Diceanu V. a coborât din automobilul pe care îl conducea și a îndreptat spre Diaconu F. pistolul de model Macarov TX care îl avea asupra sa, apoi brusc s-a îndreptat spre automobilul "Mercedes 208" a deteriorat sticla de la geamul ușii, a pătruns în automobil și având în mână pistolul menționat supra, i-a aplicat lui Diaconu F. cu acesta o lovitură în regiunea feței, cauzându-i conform raportului de expertiză judiciară nr. 675/D din 22.03.2017 traumă craniocerebrală închisă manifestată prin comoție cerebrală, plăgi contuze transfixiante cu edem echimotic la nivelul buzei superioare care condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare ușoară.

Astfel, acțiunile lui Diceanu Valeriu au fost calificate în baza art. 287 alin. (3) Cod penal: *„Huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, de opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obraznicie deosebită, comisă cu aplicarea sau cu încercarea aplicării armei sau a altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății.”*

2. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apeluri de către:

2.1 Inculpat, solicitând casarea sentinței, pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care acțiunile inculpatului să fie recalificate din art. 287 alin. (3) Cod penal în baza art. 354 sau 78 alin. (2) Cod contravențional, cu respingerea acțiunii civile, invocând că, organul de urmărire penală nu a prezentat suficiente probe care să indice care norme sociale și morale de conviețuire au fost încălcate de inculpat într-un mod grosolan și demonstrativ: *ca necuviință, neobrazare, comportare batjocoritoare cu cetățenii, or, acesta are un sens mai general și nu se regăsește la caz; acțiunile inculpatului puteau fi calificate*

conform prevederilor art. 78 sau 354 Cod Contravențional, deoarece în învinuirea adusă lui Diceanu Valeriu lipsește semnul calificativ al huliganismului penal, lipsa semnului calificativ denotă lipsa laturii obiective a componentei de infracțiune incriminată; instanța de judecată a dat apreciere doar declarațiilor părții vătămate care sunt unele confuze și fără un suport probatoriu, nu a fost demonstrat nici faptul aplicării armei de către Diceanu Valeriu; dubiul privind utilizarea obiectului în calitate de armă nu poate fi înlăturat, unica probă în acest sens fiind declarația părții vătămate care are interes în aceste declarații; însăși Diceanu Valeriu a avut vătămări fizice, demonstrate prin raportul de expertiză (f.d.31-32); nu a fost probată nici presupusa aplicare a violenței asupra lui Diaconu, acesta cel mai probabil s-a lovit de volan; deși acțiunile s-au petrecut în stradă, alte persoane nu erau prezente, totodată acesta nu a fost un act îndreptat la tulburarea ordinii publice, ci a fost un conflict privat, care s-a iscat din motivul că șoferul microbuzului, l-a agresat pe Diceanu Valeriu; chiar dacă ar fi fost formal o încălcare a ordinii publice, oricum această încălcare este lipsită de caracterul prejudiciabil, fapt care denotă lipsa infracțiunii, ori, circumstanțele enunțate, exclud latura subiectivă a infracțiunii, adică intenția directă la încălcarea grosolană a ordinii publice, fiind lipsă a obiectului și laturii obiective a infracțiunii de huliganism, ceea ce denotă absența temeiului juridic de tragere la răspundere penală a lui Diceanu Valeriu.

2.2 Partea vătămată, solicitând repunerea în termen, casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care, Diceanu Valeriu să execute real pedeapsa cu închisoare fără aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, cu admiterea integrală a acțiunii civile înaintate, invocând că, nu este de acord cu sentința în partea ce ține de stabilirea pedepsei, o consideră prea blândă și în partea laturii civile, prima instanță nu a ținut cont de gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de comportamentul inculpatului în momentul comiterii infracțiunii și după consumarea ei, de personalitatea lui, pronunțând o hotărâre neîntemeiată; prima instanță nu și-a motivat pe deplin concluzia de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal, aceasta greșit a conchis că corectarea inculpatului este posibilă fără a fi izolat de societate; sentința adoptată în prezenta cauză penală, la motivarea stabilirii pedepse contravine prevederile art. 394 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală, deoarece ea nu cuprinde motivele de aplicare a pedepsei mai ușoară și motivele de aplicare a pedepsei cu suspendare condiționată a executării ei; inculpatul nu recunoaște vina, nu a reparat prejudiciul cauzat, nu manifestă căință sinceră, nu și-a cerut scuze de la parte vătămată iar concluziile instanței de fond, la capitoul individualizării pedepsei stabilite inculpatului sunt greșite și în contradicție cu probatoriul administrat la etapa urmăririi penale și cercetării judiciare, neconforme scopului legii penale și principiului individualizării răspunderii penale și pedepsei penale; prima instanță incorect a soluționat latura civilă, urma să admită integral acțiunea civilă înaintată.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 noiembrie 2020, apelul părții vătămate a fost respins ca nefondat.

Apelul inculpatului a fost admis, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre, prin care Diceanu Valeriu a fost condamnat în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, la amendă în mărime de 600 unități convenționale, ce constituie 30 000 lei.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul părții vătămate prejudiciul moral în mărime de 5 000 lei.

3.1 Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că, Diceanu Valeriu, la 6 martie 2017, în jurul orelor 17:15, conducând mijlocul de transport "Renault Scenic", n/î xxxxx, pe str. Calea Ieșilor din mun. Chișinău și nefiind de acord cu modalitatea care conducea Diaconu Fiodor automobilul "Mercedes 208", n/î Yxxxxx, văzând că ultimul nu reacționează la semnalizare, nefiindu-i permisă trecerea la dreapta la culoarea verde a semaforului a accelerat, astfel încât, a depășit automobilul indicat și virând brusc la dreapta, a oprit la stația pentru transport public, s-a apropiat de automobilul "Mercedes 208", a urcat în acesta, iar după ce a fost scos afară, a început să tragă insistent de mânerul ușii, numind șoferul cu cuvinte necenzurate, după care, acționând cu intenție directă din intenții huliganice a lovit cu pumnul de 2 ori în geamul automobilului, văzând că conducătorul automobilului "Mercedes 208" a început deplasarea, l-a urmărit și acționând cu intenție directă, încalcând grosolan ordinea publică din motive huliganice, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, aflându-se în continuare în loc public, după intersecție cu sensul giratoriu de la ieșirea din mun. Chișinău în direcția spre or. Strășeni, l-a depășit și fiind angajat în trafic, a manevrat automobilul "Renault Scenic" în fața automobilului "Mercedes 208", la volanul căruia se afla Diaconu F., periodic frânând, încercând să-l forțeze pe cel din urmă să întrerupă deplasarea, iar când acesta a încercat să-l ocolească, Diceanu V. nu i-a permis depășirea, provocând situație de accident și manifestând un comportament obraznic în prezența altor conducători, angajați în trafic, a frânat brusc, oprindu-se definitiv, astfel încât l-a determinat și pe Diaconu F. să oprească automobilul pe care îl conducea. Continuându-și acțiunile huliganice, Diceanu V. a coborât din automobilul pe care îl conducea și s-a îndreptat spre automobilul "Mercedes 208", a deteriorat sticla de la geamul ușii, a pătruns în automobil și i-a aplicat lui Diaconu F. o lovitură în regiunea feței, cauzându-i conform raportului de expertiză judiciară nr. 675/D din 22.03.2017 traumă craniocerebrală închisă manifestată prin comoție cerebrală, plăgi contuze transfixiante cu edem echimotic la nivelul buzei superioare care condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare ușoară.

Astfel, prin acțiunile sale, inculpatul a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (1) Cod penal, ca *huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obraznicie deosebită.*

Instanța de apel a conchis că, probele cercetate confirmă învinuirea privind comiterea de către inculpat a infracțiunii de huliganism, însă nu și încadrarea juridică

a faptei în baza agravantei prevăzută la alin. (3) art. 287 Cod penal - săvârșit **cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății**, prin urmare acțiunile acestuia urmează a fi recalificate la alin. (1) art. 287 Cod penal, or, ansamblul probatoriu al cauzei nu permit a face concluzia fermă că inculpatul a săvârșit infracțiunea de huliganism agravat, cu **aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale**, și anume cu arma.

4. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recursuri ordinare de către:

4.1 Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta, indicând temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, prin care a solicitat casarea deciziei, cu menținerea sentinței, invocând:

- inculpatul la etapa urmăririi penale a indicat că arma nu a aplicat-o, dar a arătat-o părții vătămate, ca mai apoi renunțând la aceste depoziții să invoce că arma se afla în toc la șold și a admis că, în cadrul conflictului a aplicat o lovitură victimei, acest aspect a fost neglijat de către instanța de apel, or, demonstrarea și aplicarea armei a fost confirmată prin conținutul reclamației părții vătămate, care sesizând despre evenimentul infracțional comis asupra dânsului, a specificat că Diceanu V. avea asupra sa un pistol, cu care în cadrul declanșării conflictului, i-a aplicat o lovitură;

- din declarațiile părții vătămate la toate etapele examinării cauzei, inculpatul forțat a intrat în mașină și l-a lovit cu pistolul în față, în regiunea gurii. Când a vrut să-l lovească a doua oară el a reușit să se acopere cu brațul și l-a împins din mașină. Tot atunci a apelat la poliție. Diceanu V. îi spunea că îl va împușca, l-a apucat de haină, cu mâna și i-a rupt roba de serviciu. Totodată, după lovitura cu pistolul a avut impresia că pe scurt timp a pierdut cunoștința, fiind dezorientat;

- amenințarea cu pistolul a primit-o ca reală și posibilă îndeplinirii și realizării, comportamentul persoanei era foarte agresiv;

- martorul Diaconu S. a declarat că a fost telefonat de către tatăl său, Diaconu F., care i-a comunicat că o persoană l-a forțat să stopeze automobilul, blocându-i calea, amenințându-l cu arma, situație care a fost precedată de deteriorarea geamului și aplicarea unei lovituri cu arma în față;

- potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 675/D din 22 martie 2017, lui Diaconu F. i-a fost cauzată traumă cranio-cerebrală închisă, manifestată prin comoție cerebrală, plăgi contuze cu edem echimotic la nivelul buzei superioare și care se califică ca vătămare ușoară;

- declarațiile părții vătămate sunt credibile și nu pot fi puse la îndoială, deoarece localizarea leziunilor corporale depistate la victimă, coincid cu situația de fapt care a fost reliefată în actul de învinuire, din analiza căreia se scot în evidență agravantele actului de huliganism materializate prin acțiuni adiacente cum ar fi: aplicarea violenței asupra persoanei, săvârșite cu folosirea armei;

- instanța urma să evalueze întreg suport probatoriu prezentat de către partea acuzării, apreciindu-le direct în coroborare cu alte probe furnizate, dar să nu se

limiteze la trecerea acestora doar în revistă, iar unele din ele în genere nu au fost supuse unei aprecieri minuțioase, fapt ce denotă că a fost încălcat principiul nemijlocirii, astfel încât nu a perceput direct faptele și împrejurările relatate de părți, nu le-a supus unei aprecieri corecte, ceea ce constituie o gravă eroare de fapt, ce constă din contradicțiile evidente între cele reținute prin soluția adoptată și probele administrate, denaturându-se evident aceste probe;

- potrivit procesului verbal de ridicare din 6 martie 2017, de la Diceanu V. a fost ridicat un pistol de model Macarov, încărcător cu 8 cartușe și un permis de port armă pe numele său, fapt ce indică că la data de 06.03.2017, avea asupra sa un pistol de model Macarov, cu care a amenințat și a aplicat o lovitură părții vătămate;

- instanța de apel, la adoptarea deciziei de reîncadrare a acțiunilor inculpatului la alin. (1) art. 287 Cod penal, nu a dat apreciere justă suportului probatoriu, astfel încât concluzia instanței de apel este inacceptabilă, deoarece probele acușării au fost supuse unei minuțioase cercetări în ambele instanțe, făcându-se referire la declarațiile participanților la proces. Instanței de apel, îi rămânea doar să aprecieze aceste probe, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

4.2 Inculpatul, indicând temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, prin care a solicitat casarea deciziei și a sentinței, pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunile sale să fie recalificate din art. 287 alin. (3) Cod penal în baza art. 354 sau 78 alin. (2) Cod contravențional, cu respingerea acțiunii civile, invocând:

- acțiunile sale nu au adus atingeri grave ordinii publice și nu au fost îndreptate împotriva acestor relații, dar au fost un răspuns la atacul violent al persoanei care a inițiat conflictul;

- instanța de apel doar a constatat că sunt prezente semnele infracțiunii de huliganism, însă nu a combătut sau nu a apreciat argumentele apărării;

- există numeroase contradicții, iar instanța de apel și de fond nu a considerat oportun de a le clarifica. Acestea nu au luat în considerație că inițiatorul conflictului a fost Diaconu F., faptele fiind cercetate superficial fără a se intra în esența acțiunilor care s-au petrecut. Cu el se afla un copil minor, concubina și tatăl ei, iar acțiunile lui Diaconu F. prezentau pericol, toate fiind susținute prin declarațiile martorilor;

- în învinuire lipsește semnul calificativ al huliganismului penal.

5. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 15 martie 2021, s-au admis recursurile declarate, s-a casat total decizia și s-a dispus rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

5.1 Pentru a decide astfel, instanța de recurs a constatat că, prima instanță nu a judecat cauza în raport cu circumstanțele concrete în fapt și în drept invocate în rechizitoriu, pe fiecare episod infracțional în parte, nefiind clar indicat care din probele administrate le confirmă sau infirmă; nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, neindicând motivele

pentru care a admis sau respins probele administrate.

Astfel, nu au fost coroborate sub nicio formă declarațiile martorilor date la urmărirea penală cu cele oferite în ședința judiciară, în special privind aspectul huliganismului cu aplicarea armei, nefiind clar care din acestea au fost admise și care respinse, cât și din ce motive.

Mai mult, concluziile sumare și divergente, că: „...prin totalitatea probelor cercetate în ședința de judecată, vina inculpatului este pe deplin dovedită...”, deși martorii Bounegru S. și Bounegru M., sunt persoane apropiate inculpatului și au depus declarații în favoarea inculpatului...”, nu corespund exigențelor prevăzute în art. 101 Cod de procedură penală, privind evaluarea și aprecierea probelor administrate în cadrul cauzei penale.

Ori, aprecierea completă și justă a probelor trebuie să se întemeieze pe o analiză minuțioasă a materialului probator și apoi pe o sinteză a evaluărilor făcute. Analiza probelor presupune examinarea fiecărui element probatoriu în parte, pentru a se înlătura tot ce nu are legătură cu cauza, tot ce este vag și nesigur. În cadrul operației de sinteză, probele sunt examinate în ansamblul lor, confirmându-se unele pe altele și ducând la o concluzie univocă, ce trebuie să fie reflectată în soluția dată cauzei, care urmează a fi motivată astfel încât raționamentele ce au stat la baza aprecierii probelor să poată fi supuse controlului judiciar.

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

În continuare, Colegiul penal a menționat că, instanța de apel rejudecând cauza potrivit regulilor generale, conform descriptivului deciziei contestate:

a) nu a judecat cauza în raport cu circumstanțele concrete în fapt și în drept invocate în rechizitoriu, pe fiecare episod infracțional în parte, nefiind clar indicat care din probele administrate le confirmă sau infirmă.

Totodată, încadrând acțiunile inculpatului pe art. 287 alin. (1) Cod penal conform calificativelor: „...acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită...”, indicând că nu este dovedită agravanta prevăzută la art. 287 alin. (3) Cod penal: „...săvârșit cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății..., ansamblul probatoriu al cauzei nu permit a face concluzia fermă că inculpatul a săvârșit infracțiunea de huliganism agravat, cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale...”, a depășit limitele învinuirii formulate, ori, asemenea circumstanțe în fapt și în drept nu i-au fost incriminate inculpatului prin rechizitoriu;

b) indicând sumar în faptele constatate că inculpatul: „...a deteriorat sticla de la geamul ușii, a pătruns în automobil și i-a aplicat lui Diaconu F. o lovitură în regiunea feței, cauzându-i conform raportului de expertiză judiciară nr. 675/D din 22.03.2017 traumă craniocerebrală închisă manifestată prin comoție cerebrală, plăgi contuze transfixiante cu edem echimotic la nivelul buzei superioare care condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare

ușoară...”, nu a concretizat cum și cu ce a deteriorat sticla de la geamul ușii automobilului, apoi a lovit partea vătămată peste față, necoroborând provocarea vătămarilor lui Diaconu F. cu concluziile din raportul de expertiză judiciară nr. 675/D din 22.03.2017, că: „...trauma cranio-cerebrală închisă manifestată prin comotie cerebrală, plăgi contuze transfixiante cu edem echimotic la nivelul buzei superioare au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatică a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate...” (f.d. 41).

c) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, neindicând motivele pentru care a admis sau respins probele administrate.

Astfel, nu au fost coroborate sub nici o formă declarațiile martorilor date la urmărirea penală cu cele oferite în ședința judiciară, în special privind aspectul huliganismului cu aplicarea armei, nefiind clar care din acestea au fost admise și care respinse, cât și din ce motive.

Mai mult, concluziile sumare, neclare și divergente, că: „...ansamblul probatoriu al cauzei nu permit a face concluzia fermă că inculpatul a săvârșit infracțiunea de huliganism agravat, cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale, și anume cu arma... iar circumstanțele date au rezultat din declarațiile părții vătămate Diaconu F., care a indicat că, l-a văzut pe Diceanu V. cu pistolul îndreptat spre el, astfel a oprit. În timpul acesta Diceanu V. a lovit cu pistolul în sticla din dreapta, a spart sticla și a deschis ușa, a intrat în mașină și l-a lovit în față, a doua oară când a încercat să îl lovească el a pus mâina, probabil și-a pierdut cunoștința..., după care a mers la spitalul de urgență...”, nu corespund exigențelor prescrise în art. 101 Cod de procedură penală, privind evaluarea și aprecierea probelor administrate în cadrul cauzei penale.

Ori, aprecierea completă și justă a probelor trebuie să se întemeieze pe o analiză minuțioasă a materialului probator și apoi pe o sinteză a evaluărilor făcute. Analiza probelor presupune examinarea fiecărui element probatoriu în parte, pentru a se înlătura tot ce nu are legătură cu cauza, tot ce este vag și nesigur. În cadrul operației de sinteză, probele sunt examinate în ansamblul lor, confirmându-se unele pe altele și ducând la o concluzie univocă, ce trebuie să fie reflectată în soluția dată cauzei, care urmează a fi motivată astfel încât raționamentele ce au stat la baza aprecierii probelor să poată fi supuse controlului judiciar;

d) potrivit procesului – verbal a ședinței judiciare, a început judecarea cauzei completul format din judecătorii Teleucă S., Jugănari M. și Gîrbu S., dar a finisat și pronunțat decizia contestată judecătorii Teleucă S., Spoială A. și Gîrbu S.

Totodată, în materialele cauzei lipsește încheierea președintelui instanței, motivată pe criteriile prescrise în art. 31 alin. (3) Cod de procedură penală și pct. 14 din Regulamentul privind modul de constituire a completelor de judecată și schimbarea membrilor acestora, despre schimbarea judecătorului Jugănari M., ori, potrivit stipulărilor din art. 251 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală, încălcarea

prevederilor legale referitoare la compunerea instanței atrage nulitatea actului procedural. Nulitatea respectivă nu se înlătură în nici un mod, poate fi invocată în orice etapă a procesului și se ia în considerare de instanță, inclusiv din oficiu. Deci, încălcările nominalizate a normelor procesuale-penale au lezat dreptul inculpatului la un proces echitabil, garantat de art. 6 CEDO.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2021:
S-a respins apelul inculpatului ca fiind nefondat.

S-a admis apelul părții vătămate, s-a casat parțial sentința, în partea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, și a pronunțat o hotărâre nouă potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care:

Pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, stabilită inculpatului Diceanu Valeriu în baza art. 287 alin.(3) Cod penal, urmează a fi executată în penitenciar de tip semiînchis, cu calcularea termenului ispășirii pedepsei, de la data reținerii inculpatului de către organele competente.

În rest s-a menținut sentința.

6.1 Pentru a decide astfel, instanța de apel a considerat, dovedită indubitabil vina inculpatului Diceanu Valeriu de comiterea huliganismul agravat.

În acest sens indicând că, argumentele apărării cu privire la faptul că inculpatul n-a încălcat ordinea publică sunt neîntemeiate, or *latura obiectivă*, materializată prin fapta imputată inculpatului Diceanu Valeriu, că la 6 martie 2017, în jurul orelor 17:15 min. conducând mijlocul de transport de model „Renault Scenic” cu n/î xxxxxxxx pe str. Calea Ieșilor din mun. Chișinău și nefiind de acord cu modalitatea în care conducea Diaconu Fiodor automobilul de model „Mercedes 208” cu n/î xxxxxxxx, văzînd că ultimul nu reacționează la semnalizare, nefiindu-i permisă trecerea la dreapta la culoarea verde a semaforului a accelerat, astfel încît, a depășit automobilul indicat și virînd brusc la dreapta a oprit la stația pentru transport public, s-a apropiat de automobilul de model „Mercedes 208”, a urcat în acesta, iar după ce a fost scos afară a început să tragă insistent de minerul ușii, numind șoferul cu cuvinte necenzurate, după care, acționînd cu intenție directă din intenții huliganice a lovit cu pumnul de 2 ori în geamul automobilului. În continuarea acțiunilor sale, Diceanu Valeriu xxxx văzînd că conducătorul automobilului de model „Mercedes 208” a început deplasarea l-a urmărit și devenind agresiv, acționînd cu intenție directă, încălcînd grosolan ordinea publică din motive huliganice, dîndu-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, aflîndu-se în continuare în loc public, după intersecție cu sensul giratoriu de la ieșirea din mun. Chișinău în direcția spre or. Strășeni l-a depășit și fiind angajat în trafic, a manevrat automobilul său de model „Renault Scenic” în fața automobilului de model „Mercedes 208” la volanul căruia se afla Diaconu Fiodor, periodic frînînd, încercînd să-l forțeze pe cel din urmă să întrerupă deplasarea, iar cînd acesta a încercat să-l ocolească, Diceanu Valeriu xxxxxxxx nu i-a permis depășirea, provocînd situație de accident și manifestînd un comportament obraznic în prezența altor conducători angajați în trafic a frînat brusc, oprindu-se definitiv, astfel încît l-a determinat și pe Diaconu Fiodor să oprească

automobilul pe care î-l conducea. Tot atunci, continuându-și acțiunile huliganice, Diceanu Valeriu xxxxxx a coborât din automobilul pe care î-l conducea și a îndreptat spre Diaconu Fiodor pistolul de model Macarov TX care î-l avea asupra sa, apoi brusc s-a îndreptat spre automobilul de model „Mercedes 208” a deteriorat sticla de la geamul ușii, a pătruns în automobil și având în mână pistolul menționat supra, i-a aplicat lui Diaconu Fiodor cu acesta o lovitură în regiunea feței, cauzându-i conform raportului de expertiză judiciară nr. 675/D din 22.03.2017 traumă craniocerebrală închisă manifestată prin comoție cerebrală, plăgi contuze transfixiante cu edem echimotic la nivelul 3 buzei superioare care condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare ușoară, a fost realizată întru totul.

La această concluzie a ajuns corect instanța de fond prin aprecierea corectă a probelor administrate și cercetate în ședința instanței de fond, cum ar fi declarațiile părții vătămate, a martorului Diaconu Sergiu, conținutul procesului verbal de cercetare la fața locului din 6 martie 2017, prin care a fost cercetat locul săvârșirii infracțiunii și anume partea carosabilă a străzii Calea Ieșilor vis-a-vis de stația de alimentare Bemol (f.d 12-14); conținutul raportului de expertiză judiciară nr. 675/D din 22 martie 2017 prin care s-a constatat că lui Diaconu Fiodor i-a fost cauzată traumă cranio-cerebrală închisă, manifestată prin comoție cerebrală, plăgi contuze cu edem echimotic la nivelul buzei superioare și care se califică ca vătămare ușoară (f.d 41-42); conținutul procesului verbal de ridicare din 6 martie 2017 prin care de la Diceanu Valeriu a fost ridicat un pistol de model Macarov, încărcător cu 8 cartușe și un permis de port armă pe numele lui Diceanu Valeriu (f.d 48); conținutul procesului verbal de examinare a obiectului din 16 martie 2017 prin care au fost examinate bunurile ridicate de la Diceanu Valeriu și anume un pistol de model Macarov, încărcător cu 8 cartușe și un permis de port armă pe numele lui Diceanu Valeriu (f.d 49).

În continuare, instanța de apel a apreciat critic probele apărării: declarațiile martorilor Bounegru Stela, cât și ale martorului Bounegru Mihail, la capitolul neconfirmării circumstanțelor ce țin de încălcarea grosolană a ordinii publice de către inculpat cu aplicarea armei de către inculpat, or martorii menționați sunt persoane apropiate ale inculpatului și sunt cointeresați să denatureze circumstanțele cauzei întru ușurarea situației inculpatului.

La această concluzie instanța de apel a ajuns și datorită faptului că celelalte probe combat atât versiunea inculpatului, cât și a martorilor apărării, or, faptul deteriorării geamului și aplicării loviturilor părții vătămate de către inculpat, ținând cont de circumstanțele cauzei, nu erau posibile fără a nu fi aplicată arma folosită de către inculpat întru realizarea laturii obiective și survenirea consecințelor.

În special, deteriorarea geamului de către inculpat fără aplicarea unui corp contodent, de natura pistolului, în circumstanțele cauzei, este exclusă totalmente, ținând cont de duritatea geamului și imposibilitatea omului de a deteriora acest geam fără folosirea unui astfel de obiect, cum este pistolul în cazul concret, care având

proprietăți caracteristice unui bun cu o durabilitate sporită, este capabil să învingă rezistența sporită a geamului.

Totodată, instanța de apel a considerat plauzibilă și afirmația părții vătămate, care a declarat că inculpatul i-a aplicat o lovitură cu pistolul care se afla în mâna inculpatului, or circumstanțele cauzei, demonstrează anume un astfel de scenariu al desfășurării evenimentelor, devreme ce inculpatul anterior producerii loviturii corporale părții vătămate, a deteriorat folosind pistolul ținut în mână, geamul automobilului, după ce l-a lovit pe inculpat cauzându-i leziuni corporale care puteau fi cauzate cu un obiect dur contodont, cum ar fi pistolul, lucru confirmat prin raportul de expertiză medico-legală a părții vătămate din 22.03.2017 nr. 675/D.

Astfel, instanța de apel a considerat realizată atât latura obiectivă, dar și cea subiectivă, or inculpatul cunoștea și înțelegea despre fapta prejudiciabilă pe care o comite și dorea survenirea consecințelor urmare a comiterii infracțiunii.

Argumentele apărării cu referire la recalificarea acțiunilor în baza art. 354 și respectiv art. 78 Cod contravențional, instanța de apel le-a apreciat ca neplauzibile, indicând că inculpatul a comis fapta prejudiciabilă atentând anume la ordinea publică, pe care a încălcat-o în mod grosolan, cu aplicarea violenței nepericuloase față de partea vătămată, folosind în calitate de obiect al comiterii huliganismului agravant, anume arma pe care o deținea legal asupra sa.

Totodată, instanța de apel ținând cont de circumstanțele cauzei a exclus faptul încadrării juridice separate în baza art. 78 Cod contravențional și respectiv 354 Cod contravențional, menționând că probele acumulate denotă că, inculpatul nu a comis două fapte distincte cum pretinde partea apărării, or fapta prejudiciabilă a fost una continuă.

Astfel, instanța de apel a susținut că, din fapta constatată a desprins continuitatea acțiunilor inculpatului pe parcursul realizării întregii laturi obiective de la momentul când la acostat jignitor pe pătimit, până la aplicarea violenței în privința acestuia urmare a încălcării ordinii publice cu aplicarea armei deținute asupra sa folosite în calitate de obiect material întru realizarea laturii obiective a infracțiunii.

Urmare a celor menționate instanța de apel a respins alegațiile părții apărării cu privire la existența unui conflict privat al inculpatului cu partea vătămată, or inculpatul din start a acționat întru încălcarea ordinii publice prin manifestarea unei lipse de respect față de societate și regulile din societate, acționând grosolan și demonstrativ, fără vre-un motiv l-a acostat pe pătimit în timpul când acesta se afla la volanul automobilului său, impunându-l să se oprească, apoi l-a acostat jignitor înjosindu-i onoarea și demnitatea prin folosirea cuvintelor înjurioase, apoi urmare a respingerii cerințelor legitime ale părții vătămate de a înceta încălcările respective, inculpatul a continuat acțiunile sale în vederea realizării comportamentului său delincvent prin violarea ordinii publice demonstrativ și grosolan, deteriorând cu pistolul geamul ușii automobilului condus de către partea vătămată, după ce a intrat în automobil și i-a aplicat cu același pistol o lovitură în față cauzându-i leziuni

corporale ușoare acestuia, acțiuni prin care inculpatul a urmărit scopul de a-și demonstra superioritatea față de victimă și bravura, astfel, se observă încălcarea îndelungată și insistentă de către inculpat a ordinii publice prin acțiuni grosolane și demonstrative, prin necuviință, neobrăzare, batjocoritoare în raport cu partea vătămată, prin înjosirea onoarei și demnității acesteia.

Totodată, instanța de apel a considerat corectă soluția instanței de fond cu privire la admiterea parțială a acțiunii civile a părții vătămate Diaconu Fiodor, în mărimea admiterii pretențiilor ce țin de încasarea prejudiciului moral în sumă de 10 000 lei, cu respingerea în rest a acțiunii civile, or prejudiciul material pretins a fi cauzat prin infracțiuni în mărime de 5 500 lei, nu a fost confirmat prin careva probe pertinente, iar suma de 10 000 lei acordată cu titlu de despăgubire părții vătămate pentru suferințele fizice și psihice, a fost apreciată de către instanța de apel ca fiind una echitabilă.

La fel instanța de apel a considerat corectă soluția instanței de fond cu privire la confiscarea pistolului și a cartușelor, recunoscute drept corpuri delictive, cu care a fost comisă infracțiunea, în temeiul art. 106 alin. (2) lit. a) Cod penal.

Referitor la individualizarea pedepsei, instanța de apel a considerat că, instanța de fond eronat a conchis că o pedeapsă privativă de libertate cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, este echitabilă la caz, care va atinge scopul legii penale de restabilire a echității sociale, corectare a condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane, or această concluzie este una contradictorie în situația în care acesta anterior a mai fost condamnat, deși antecedentul penal fiind stins, acesta nu a reparat benevol prejudiciul cauzat părții vătămate, nu a conștientizat pericolul faptei prejudiciabile comise.

Mai mult, instanța de apel a menționat că, instanța de fond neîntemeiat a conchis că împrejurările prezentei cauze penale, îndeosebi cele reținute de către această instanță, ce vizează personalitatea inculpatului, sunt suficiente pentru a aplica prevederile art. 90 alin. (1) Cod penal, or, deși inculpatul Diceanu Valeriu, nu s-a eschivat de la examinarea cauzei penale, acesta nu a recunoscut vinovăția incriminată, anterior a fost atras la răspundere penală de mai multe ori, fapt ce denotă că lui Diceanu Valeriu s-a acordat șansa de a se corija conduita și a demonstra că cele comise constituie un incident în biografia acestuia, iar în final acestea au fost ignorate, ultimul săvârșind o nouă infracțiune cu intenție, precum și n-a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune.

7. Decizia instanței de apel, este atacată cu recursuri ordinare de către inculpatul Diceanu Valeriu:

7.1 La data de 30 iulie 2021, indicând temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 10) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea deciziei din 30.06.2021 și a sentinței, rejudecarea cauzei, pronunțarea unei decizii noi prin care inculpatul să fie achitat sau acțiunile sale să fie recalificate în baza art. 354 sau art. 78 alin. (2) Cod contravențional, cu respingerea acțiunii civile, invocând:

- există numeroase contradicții, iar instanța de apel și de fond nu a considerat oportun de a le clarifica. Acestea nu au luat în considerație că inițiatorul conflictului a fost Diaconu F., faptele fiind cercetate superficial fără a se intra în esența acțiunilor care s-au petrecut. Cu el se afla un copil minor, concubina și tatăl ei, iar acțiunile lui Diaconu F. prezentau pericol, toate fiind susținute prin declarațiile martorilor;

- în învinuire lipsește semnul calificativ al huliganismului penal;

- nu au fost coroborate sub nici o formă declarațiile martorilor date la urmărirea penală cu cele oferite în ședința judiciară, în special privind aspectul huliganismului cu aplicarea armei, nefiind clar care din acestea au fost admise și care respinse, cât și din ce motive;

- concluziile sumare și divergente, că: „... prin totalitatea probelor cercetate în ședința de judecată, vina inculpatului este pe deplin dovedită...”, deși martorii Bounegru S. și Bounegru M., sunt persoane apropiate inculpatului și au depus declarații în favoarea inculpatului ..., nu corespunde exigențelor prescrise în art. 101 Cod de procedură penală, privind evaluarea și aprecierea probelor administrate în cadrul cauzei penale. Nu este clar cum, instanțele au ajuns la concluzia că martorii Bounegru S. și Bounegru M. sunt persoanele cointeresate și au depus declarații în favoarea subsemnatului. Ori nici procurorul, nici instanțele nu au stabilit probe de fapt a cointeresării martorilor în salvarea subsemnatului. Prin urmare respingerea declarațiilor acestor martori nu este motivată sau respinsă printr-o operație logico-rațională;

- acțiunile sale nu au adus atingeri grave ordinii publice și nu au fost îndreptate împotriva acestor relații, dar au fost un răspuns la atacul violent al persoanei care a inițiat conflictul;

- la personalizarea pedepsei instanța nu a luat în considerație că, subsemnatul a săvârșit pentru prima dată infracțiunea, precum și profilul psihologic, caracterial al subsemnatului, categoria de risc și pericol al infracțiunii imputate, fapt ce a viciat soluția instanței de judecată.

7.2 La data de 30 septembrie 2021, indicând temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 7), 8) și 15) Cod de procedură penală și art. 6 CEDO, prin care solicită casarea deciziei din 30.06.2021 și a sentinței, rejudecarea cauzei, pronunțarea unei decizii noi prin care acțiunile inculpatului să fie recalificate în baza art. 354 sau art. 78 alin. (2) Cod contravențional, cu respingerea acțiunii civile, invocând:

- instanța de apel eronat a motivat repunerea în termen apelului părții vătămate prevăzută la art. 403 CPP, cu motive prevăzute la art. 404 CPP, or aceste instituții sunt două instituții total diferite. Una se referă la repunerea în termen solicitată de apelant, fapt care rezultă că partea vătămată recunoaște faptul omiterii termenului de declarare a apelului, iar alta se referă la faptul când apelantul nu a participat la judecarea cauzei și nu a participat nici la pronunțare. Diaconu Fiodor a fost prezent la ședințele de judecată, ultimul a cunoscut despre existența sentinței, mai mult a fost informat despre data și ora pronunțării. Instanța de apel a camuflat temeiurile

reunerii cererii prin aplicarea altui articol din CPP;

- în cererea de apel, partea vătămată nu a solicitat repunerea în termen cu indicarea motivelor de ce a depus tardiv apelul;

- instanța de apel a interpretat eronat legea, a admis erori de drept, iar în consecință a adoptat o hotărâre motivată superficial, care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția;

- cauze unde s-a constatat încălcarea principiului securității raporturilor juridice prin admiterea unui apel/recurs depus tardiv, (Melnic versus Moldova, nr. 6923/03, § § 41 - 43, 14 noiembrie 2006; Ceachir versus Moldova, nr. 11712/04, § § 41-46, 15 ianuarie 2008, Construct Confort S.R.L. v. Republica Moldova (nr. 16974/15), Ruiz Torija contra Spaniei, 9 decembrie 1994, § 30, A nr. 303-A; Popov contra Republicii Moldova (nr. 2). nr. 19960/04, § § 52-58, 6 decembrie 2005; Oferta Plus SRL contra Republicii Moldova, nr. 14385/04, § § 104-107 și 112-115, 19 decembrie 2006; Eugenia și Doina Duca contra Republicii Moldova, § § 35-45; Istrate contra Republicii Moldova, nr. 53773/00, § § 46-61, 13 iunie 2006; Sfinx-Impex SA versus Moldova, nr. 28439/05, § § 22-24, 25 noiembrie 2012). Prin neprezentarea motivelor pentru repunerea în termenul de efectuare a unui act procedural, se încălcă dreptul la un proces echitabil;

- în decizia Curții de Apel Chișinău nu se regăsește nici o motivare asupra faptului prin ce a încălcat ordinea publică Diceanu Valeriu, care anume relații sociale;

- declarațiile martorului care nu a fost un martor ocular, adică Diaconu Sergiu, instanța de apel a constatat că nu s-au stabilit circumstanțe care să indice la admiterea a careva încălcări esențiale, ce ar determina neadmiterea lor. Argument care nu poate fi reținut, or Diaconu Sergiu nu a fost prezent, declarațiile acestuia nu sunt susținute de alte probe, dacă se indică ca a discutat pe telefon cu Diaconu Fiodor, urma să fie prezentate și dovezile apelului, or în afară de declarația precum că a vorbit pe telefon nu există alte probe. Proba dată nu trebuia admisă, aceasta este o probă indirectă, din cuvintele altei personae, astfel de martori pot fi citați câte zeci sau sute, prin care să se confirme că inculpatul sau partea vătămată le-a comunicat anumită informație, însă nu este nici o probă ca această informație este veridică;

- referitor la declarațiile lui Bounegru Mihail și Bounegru Stela, Curtea de Apel Chișinău, a constatat: ”instanța le dă o apreciere critică la capitolul neconfirmării circumstanțelor ce țin de încălcarea grosolană a ordinii publice de către inculpat cu aplicarea armei de către inculpat, or martorii menționați sunt persoane apropiate ale inculpatului și sunt cointeresați să denatureze circumstanțele cauzei întru ușurarea situației inculpatului. La această concluzie instanța a ajuns și datorită faptului că celelalte probe combat atât versiunea inculpatului, cât și a martorilor apărării.” Un argument al instanței care este contrar cu altă concluzie a aceleiași instanțe, astfel Curtea de Apel Chișinău, pe de o parte stabilește că doi martori oculari nu pot să dea declarații veridice, chiar dacă sunt apropiați, iar feciorul părții vătămate, martorul Diaconu Sergiu, care nici nu este martor ocular, dar martor care confirmă doar faptul

că Diaconu Fiodor i-a comunicat despre incident, este un martor credibil și nu are nici un interes să denatureze circumstanțele cauzei întru susținerea poziției tatălui său care este parte vătămată. Aceste argumente pun la îndoială motivarea obiectivă și nepărtinitoare a Deciziei Curții de Apel Chișinău, fapt care încalcă exigențele legale privind motivarea amplă și legală a Deciziei, cât și aprecierea probelor independent. Astfel Decizia conține contradicții referitor la admiterea unor probe și neadmiterea altor probe;

- instanța de apel atribuindu-și rolul de expert a stabilit: ”nu erau posibile fără a nu fi aplicată arma folosită de către inculpat întru realizarea laturii obiective și survenirea consecințelor. În special, deteriorarea geamului de către inculpat fără aplicarea unui corp contodont, de natura pistolului, în circumstanțele cauzei, este exclusă totalmente, ținând cont de duritatea geamului și imposibilitatea omului de a deteriora acest geam fără folosirea unui astfel de obiect, cum este pistolul în cazul concret, care având proprietăți caracteristice unui bun cu o durabilitate sporită, este capabil să învingă rezistența sporită a geamului.”;

- instanța de apel a depășit limitele aprecierii probelor, a tras concluzii neîntemeiate cu referire la circumstanțe, care în general necesită cunoștințe speciale în domeniul fizicii, chimiei, anatomiei, etc, fără a exista probe, concluzii care nu se supun nici unei critici a unui observator independent;

- instanța de apel a indicat că: ”*ținând cont de circumstanțele cauzei exclude faptul încadrării juridice separate în baza art. 78 Cod contravențional și respectiv 354 Cod contravențional, or probele acumulate denotă că, inculpatul nu a comis două fapte distincte cum pretinde partea apărării*”, în acest sens, recurentul menționează că nici într-o pledoarie sau opinie scrisă apărarea nu a indicat că există două fapte, or apărarea a indicat că acțiunile urmează a fi încadrate alternativ, fie în baza art. 78 CCo, sau în baza art. 354 CCo, nu în baza ambelor articole;

- nu este indicat în decizie poziția apărării asupra faptului că și Diceanu Valeriu a depus plângere pe acțiunile lui Diaconu Fiodor, fapt care demonstrează că inițiator al conflictului este Diaconu Fiodor. Plângere care a fost respinsă de procuror din motiv că primul la organele poliției s-a adresat Diaconu Fiodor;

- instanța de apel eronat a conchis că pedeapsa cu executare pe un termen de 3 ani este echitabilă, or, inculpatul are loc de muncă, are copil la întreținere, are familie, loc permanent de trai, s-a prezentat de fiecare dată la fiecare citare, a dat declarații, a conlucrat cu ancheta, iar faptul că nu recunoaște vina nu rezultă imediat în aplicarea pedepsei cu închisoare, or din motivare rezultă o ”vendetta”, pentru faptul că nu a recunoscut vina;

- dubiul privind utilizarea obiectului în calitate de armă nu poate fi înlăturat, unica probă în acest sens fiind declarația părții vătămate care are interes în aceste declarații, astfel, conform art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală: „Concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuitului, învinuitului, inculpatului.”;

- inculpatul a avut vătămări fizice, demonstrate prin raportul de expertiză f.d. 31-32, care confirmă că Diceanu Valeriu a fost agresat, totodată aceste vătămări sunt la mâna cu care a lovit, fapt care demonstrează că în fereastră a lovit cu mâna, nu cu arma;

- nu a fost probată nici presupusa aplicare a violenței asupra lui Diaconu F., acesta cel mai probabil s-a lovit de volan, or expertiza a indicat că nu este exclus să se fi lovit de sinestătător, spre exemplu de volanul automobilului în timp ce încerca să îl lovească cu mașina pe Diceanu Valeriu;

- deși acțiunile s-au petrecut în stradă, alte persoane nu erau prezente, totodată acesta nu a fost un act îndreptat la tulburarea ordinii publice, ci a fost un conflict privat, care s- a iscat din motivul că șoferul microbusului, l-a agresat pe Diceanu Valeriu, chiar dacă ar fi fost formal o încălcare a ordinii publice, oricum această încălcare este lipsită de caracterul prejudiciabil, fapt care denotă lipsa infracțiunii, ori, circumstanțele enunțate, exclud latura subiectivă a infracțiunii, adică intenția directă la încălcarea grosolană a ordinii publice, fiind lipsă a obiectului și laturii obiective a infracțiunii de huliganism, ceea ce denotă absența temeiului juridic de tragere la răspundere penală a lui Diceanu Valeriu;

- practica CEDO, a statuat că art. 6 alin. 2 CEDO, cere ca sarcina probațiunii să aparțină acuzării, iar impunerea acuzatului de a-și proba nevinovăția, în general, constituie o violare a prezumției nevinovăției (Hotărârea în cauza Barbera vs Spania din 06 decembrie 1988, CEDO), or în speță, faptul infracțiunii și a vinovăției inculpatului nu este probată incontestabil, existând numeroase contradicții și divergențe în materialul probator;

- instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor argumentelor invocate de apărare în cererea de apel, în special cele privitor la lipsa pericolului social, lipsa motivelor huliganice, autoapărarea împotriva acțiunilor ilegale ale părții vătămate, lipsa motivelor huliganice; însăși Diceanu Valeriu a fost victima unui atac; nu a fost utilizată arma; declarațiile contrare ale victimei; rezultatele expertizei care indică obiectul contondent dur care poate fi volanul; existența declarațiilor a 2 martori oculari care confirmă cele indicate de Diceanu Valeriu; lipsa dorinței organului de urmărire penală de a găsi alți martori prezenți în stație, lipsa altor probe ale acuzării, altele decât declarațiile părții vătămate;

- este incidentă Hotărârea Curții Constituționale, nr. 25 din 12.08.2021 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 287 alin. (1) din Codul penal.

8. La recursurile ordinare declarate, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul în secția reprezentarea învinuirii în Curtea Supremă de Justiție, Suvac Nicolae, care pledează pentru inadmisibilitatea acestora, ca fiind vădit neîntemeiate, indicând că, judecând cauza, instanțele judecătorești de fond și de apel, just au constatat circumstanțele de drept și de fapt ale cauzei și corect au stabilit vinovăția și încadrarea acțiunilor inculpatului în baza art. 287 alin. (3) Cod penal.

Din conținutul recursurilor declarate, se evidențiază că recurentul de fapt î-și motivează contestația prin dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor, însă, motivele de reapreciere a materialului probatoriu, nu se conțin în temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală.

9. Judecând recursurile ordinare declarate în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

După cum rezultă din conținutul cererilor de recurs declarat în speță, acestea se întemeiază pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 7), 8), 10) și 15) Cod de procedură penală.

Analizând textul deciziei contestate prin prisma argumentelor invocate în recurs și temeiurile de casare nominalizate, Colegiul penal lărgit constată că criticile aduse de către recurent și-au găsit confirmare parțial în speța dedusă judecării, iar hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, deoarece la o nouă rundă a procedurilor de judecare a cauzei în ordine de apel, nu au fost respectate pe deplin prevederile Codului procesual penal cu privire la rejudecarea cauzei și nu este o motivare clară bazată pe Lege privind depunerea în termen a apelului părții vătămate Diaconu Fiodor.

În acest context instanța de recurs menționează, că conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de prima instanță. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost săvârșită de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a

fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual, penal sau administrativ au fost corect aplicate, hotărârea adoptată urmând să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul penal lărgit notează, că hotărârile pronunțate de instanțele de fond trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali, vagi, reprezintă motiv de casare. Nemotivarea ca o omisiune esențială apare astfel ca un viciu de procedură.

Totodată, Colegiul penal lărgit ține să menționeze că potrivit art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, pentru instanța de judecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului.

În conformitate cu art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost respectate pe deplin la judecarea cauzei în apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, întrucât decizia contestată nu conține motive clare pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Având în vedere prevederile legale citate, instanța de recurs ordinar remarcă, că în decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 15 martie 2021, prin care a fost dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, au fost evidențiate erorile care urmau a fi înlăturate de către instanța de apel la o nouă rejudecare, însă aspectele evidențiate au fost lăsate fără soluționare sau examinate superficial.

Potrivit deciziei Curții de Apel Chișinău din 03 noiembrie 2020, a fost casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Diceanu Valeriu a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal, stabilindu-i pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 600 u.c., dispusă restituirea pistolului de model „Makarov” cu nr. xxxxx proprietarului, s-a încasat din contul inculpatului în contul părții vătămate suma de 5 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Instanța de recurs ordinar prin decizia din 15.03.2021 a casat total decizia instanței de apel, examinând recursurile ordinare declarate de către procuror și de către inculpat a dispus rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, motivând prin faptul că: „prima instanță nu a judecat cauza în raport cu circumstanțele concrete în fapt și în drept invocate în rechizitoriu, pe fiecare episod infracțional în parte, nefiind clar indicat care din probele administrate le confirmă sau infirmă; nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu –

din punct de vedere al coroborării lor, neindicând motivele pentru care a admis sau respins probele administrate.

Nu au fost coroborate sub nici o formă declarațiile martorilor date la urmărirea penală cu cele oferite în ședința judiciară, în special privind aspectul huliganismului cu aplicarea armei, nefiind clar care din acestea au fost admise și care respinse, cât și din ce motive.

Concluziile sumare și divergente că: „...prin totalitatea probelor cercetate în ședința de judecată, vina inculpatului este pe deplin dovedită..., deși martorii Bounegru S. și Bounegru M., sunt persoane apropiate inculpatului și au depus declarații în favoarea inculpatului...”, nu corespund exigențelor prevăzute în art. 101 Cod de procedură penală, privind evaluarea și aprecierea probelor administrate în cadrul cauzei penale.

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motivele legale pe care se întemeiază soluția.”

La rândul său, instanța de apel aflându-se la a doua rundă a procedurilor, a casat sentința în partea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, a pronunțat o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care pedeapsa stabilită inculpatului sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, a dispus să fie executată în penitenciar de tip semiînchis, în rest sentința s-a menținut, concluzionând că: „.....*latura obiectivă a fost realizată întru totul. La această concluzie a ajuns corect instanța de fond prin aprecierea corectă a probelor administrate și cercetate în ședința instanței de fond...*”, deși instanța de recurs a sesizat că la soluționarea cauzei urmează să se țină cont că prima instanță nu a judecat cauza în raport cu circumstanțele concrete în fapt și în drept invocate în rechizitoriu; nu a apreciat probele administrate conform art. 101 Cod de procedură penală, sentința primei instanțe conține concluzii sumare și divergente, nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motivele legale pe care se întemeiază soluția.

Astfel, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel a ignorat prevederile art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală: „*pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului*”, și nu a ținut cont de indicațiile instanței de recurs referitor la sentința primei instanțe, care a fost atacată cu apeluri de către inculpat și de către partea vătămată Diaconu Fiodor, iar decizia instanței de apel din 03.11.2020 nu a fost atacată cu recurs ordinar de către partea vătămată Diaconu Fiodor, de unde rezultă că partea vătămată Diaconu Fiodor a fost de acord cu decizia instanței de apel din 03.11.2020 cu pedeapsa sub formă de amendă, iar procurorul a fost de acord cu sentința în partea pedepsei și cu modalitatea de executare a pedepsei în baza art. 90 Cod penal, de ce instanța de apel urma să țină cont la rejudecarea cauzei, ce nu s-a realizat în speța dată.

În continuare, Colegiul penal lărgit menționează că, instanța de apel a conchis

că apelul părții vătămate a fost depus în termen motivând prin faptul că: „potrivit pct. 6.1 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel în care se reiterează că pentru părțile care au fost prezente la pronunțarea hotărârii termenul curge de la pronunțare. În cazul când acestea au lipsit sau redactarea hotărârii a fost amânată – de la data comunicării în scris despre redactarea sentinței. Referitor la apelul depus de către partea vătămată se consideră ca fiind depus în termen, reieșind din faptul că apelul ultimului a fost depus pe 12.03.2020 iar sentința motivată a fost primită de către partea vătămată la data de 12.03.2020, or, alte dovezi care ar confirma faptul recepționării sentinței mai devreme de către partea vătămată lipsesc.”. Astfel, se constată că instanța de apel a făcut referire la Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 fără a ține cont că prin Legea nr. 66 din 05.04.2012 (în vigoare la 27.10.2012) a fost schimbat textul art. 402 Cod de procedură penală (redacția 18.04.2002), care în prezent prevede în alin. (1) „termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă Legea nu dispune altfel”, iar alin. (2) la care face trimitere instanța de apel a fost exclus.

În acest sens, Colegiul penal lărgit indică că, conform procesului – verbal al ședinței de judecată din 24.12.2019 (v. II, f.d. 67), când a fost adoptată și pronunțată sentința integral, la ședință s-au prezentat: procurorul, avocatul Lazăr Vitalii, inculpatul Diceanu Valeriu și partea vătămată Diaconu Fiodor, careva obiecții la procesul – verbal al ședinței de judecată din 24.12.2019 nu au fost înaintate, copia sentinței a fost înmânată procurorului și avocatului Lazăr Vitalii (v. II, f.d. 79 verso) pe 24.12.2019, mai mult, pe site-ul www.instante.justice.md sentința a fost publicată la data de 30.12.2019.

În consecință, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel a emis o decizie cu o motivare bazată pe o normă abrogată din Codul de procedură penală, care reglementa termenul de depunere a apelului și ignorând prevederile art. 7 alin. (9), 436 alin. (2) Cod de procedură penală, fără a clarifica aspecte esențiale descrise supra, prin ce a fost afectată decizia adoptată, or, decizia instanței de apel nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția – temei pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, astfel recursurile declarate urmează a fi admise, iar decizia instanței de apel casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanța de apel în alt complet de judecată.

10. La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual penale – asupra motivelor esențiale indicate în apeluri și în măsura competenței sale asupra motivelor din recursurile declarate, nominalizate și în prezenta decizie, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, în baza probelor cercetate în ședința de judecată a instanței de apel, cu respectarea cerințelor art. 414, 415 Cod de procedură penală, ținând cont de motivele casării

deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, de practica relevantă a CtEDO, în cadrul unui proces de judecată contradictoriu și echitabil, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, conformă cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

11. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de către inculpatul Diceanu Valeriu, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2021, în cauza penală privindu-l pe **Diceanu Valeriu Xxxx**, cu dispunerea rejudecării de Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecată.

Diceanu Valeriu Xxxx urmează a fi eliberat din penitenciar, dacă în privința lui nu este aplicată măsura preventivă arestul sau pedeapsa – închisoare, în baza altor hotărâri judecătorești.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la **24 februarie 2022.**

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Bejenaru Iurie

Miron Aliona